

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń potrafi:				
Dział 1. Kształt i ruchy Ziemi					
1. Kształt Ziemi. Siatka geograficzna i kartograficzna	<ul style="list-style-type: none"> • podać nazwę kształtu Ziemi; • opisać siatkę geograficzną i kartograficzną. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić dowód na kulistość Ziemi; • wskazać elementy siatki geograficznej na globusie i kartograficznej na mapie. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić dowody na kulistość Ziemi; • wymienić cechy południków i równoleżników. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić jeden z dowodów na kulistość Ziemi; • określić, z czego wynikają różnice w kształtach siatek kartograficznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczynę różnicy w długości promienia równikowego i biegunowego; • wytłumaczyć, co to jest geoida.
2. Długość geograficzna	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie półkule, wschodnią i zachodnią; • wskazać na globusie i mapie świata: bieguny, południk zerowy i 180°. 	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować pojęcia: bieguny, południk zerowy i 180°; • wymienić cechy długości geograficznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na globusie i mapie świata: bieguny, południk zerowy i 180°; • odczytać wartości długości geograficznej z map o różnych skalach; • wskazać półkulę dla danej długości geograficznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować długość geograficzną; • na podstawie wartości długości geograficznej znaleźć odpowiedni południk na mapach w różnych skalach. 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać z mapy wartości długości geograficznej z dokładnością do minut; • omówić znaczenie południka zerowego i 180°.
3. Szerokość geograficzna	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie półkule, północną i południową; • wskazać na globusie i mapie świata: równik, zwrotniki i koła podbiegunowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować pojęcia: równik, zwrotniki i koła podbiegunowe; • wymienić cechy szerokości geograficznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na globusie i mapie świata: równik, zwrotniki i koła podbiegunowe; • odczytać wartości szerokości geograficznej z map o różnych skalach; • wskazać półkulę dla danej 	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować szerokość geograficzną; • na podstawie wartości szerokości geograficznej znaleźć odpowiedni równoleżnik na mapach w różnych skalach. 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać z mapy wartości szerokości geograficznej z dokładnością do minut; • omówić pochodzenie nazw charakterystycznych równoleżników.

AUTORZY: Agnieszka Lechowicz, Maciej Lechowicz, Piotr Stankiewicz, Arkadiusz Głowacz

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
4. Określanie położenia w praktyce	<ul style="list-style-type: none"> wymienić współrzędne geograficzne; nazwać główne kierunki geograficzne. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać, z których linii siatki odczytujemy długość i szerokość geograficzną; wskazać na mapie główne kierunki geograficzne. 	szerokości geograficznej. <ul style="list-style-type: none"> odczytać współrzędne geograficzne punktu na mapie; wskazać punkty skrajne różnych obiektów geograficznych; wskazać, kiedy używamy GPS. 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie podanych współrzędnych geograficznych odszukać punkt na mapach w różnych skalach; określić współrzędne geograficzne punktów skrajnych różnych obiektów; skorzystać z GPS. 	<ul style="list-style-type: none"> odczytać położenie obszaru; obliczyć jego rozciągłość południkową i równoleżnikową; omówić zastosowanie GPS.
Uczeń potrafi:					
5. Ziemia we Wszechświecie	<ul style="list-style-type: none"> określić położenie Ziemi we Wszechświecie, podając nazwę Galaktyki i Układu. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić elementy Układu Słonecznego; podać kolejność planet w Układzie Słonecznym. 	<ul style="list-style-type: none"> określić dzisiejsze poglądy na położenie Ziemi w Układzie Słonecznym; podać cechy planet i gwiazd. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić teorię geocentryczną; omówić teorię heliocentryczną. 	<ul style="list-style-type: none"> porównać teorię geocentryczną i heliocentryczną.
6. Ruch obrotowy Ziemi	<ul style="list-style-type: none"> demonstrować, używając globusa lub tellurium, ruch obrotowy Ziemi. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy ruchu obrotowego Ziemi; wskazać kierunek ruchu i zmianę czasu, jaka w związku z nim następuje. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić cechy ruchu obrotowego Ziemi; ze zrozumieniem używać pojęć związanych z pozorną wędrówką Słońca po niebie. 	<ul style="list-style-type: none"> zdefiniować pojęcia związane z pozorną wędrówką Słońca po niebie. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić konsekwencje ruchu obrotowego Ziemi dla roślin, zwierząt i człowieka.
7. Czas na Ziemi	<ul style="list-style-type: none"> wskazać występowanie różnic czasu słonecznego jako konsekwencji ruchu obrotowego Ziemi; wskazać zależność czasu 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić rodzaje czasów; korzystając z mapy stref czasowych, odczytać godzinę we wskazanych 	<ul style="list-style-type: none"> określić strefy czasowe, w których znajduje się Polska; określić różnicę czasu na wschód i na zachód od Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić potrzebę wprowadzenia czasu strefowego i urzędowego. 	<ul style="list-style-type: none"> obliczyć różnicę czasu słonecznego dla dowolnych punktów na Ziemi.

	słonecznego od położenia na konkretnym południku.	miejscach na Ziemi.			
8. Ruch obiegowy Ziemi	<ul style="list-style-type: none"> • zademonstrować, używając globusa lub tellurium ruch obiegowy Ziemi; • określić ramy czasowe astronomicznych pór roku. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy ruchu obiegowego Ziemi; • używać pojęcia związane z ruchem obiegowym Ziemi; • wymienić astronomiczne pory roku jako następstwo ruchu obiegowego Ziemi. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić daty przesileni; • wskazać zależności między dniami przesileni a porami roku. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić zmiany w oświetleniu Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku. 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić konsekwencje zmiany oświetlenia Ziemi; • przeanalizować wysokość Słońca nad horyzontem w różnych porach roku w najbliższym otoczeniu.
9. Strefy oświetlenia Ziemi	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić strefy oświetlenia Ziemi; • wskazać ich zasięg na mapie, globusie. 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić rejony występowania poszczególnych stref oświetlenia Ziemi; • wymienić krainy geograficzne należące do danej strefy. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy poszczególnych stref oświetlenia Ziemi; • wskazać krainy geograficzne należące do danej strefy. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić różnice wynikające z różnego oświetlenia Ziemi w poszczególnych strefach; • wskazać konsekwencje przyrodnicze różnego oświetlenia terenu w różnych strefach. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami oświetlenia, strefowym zróżnicowaniem klimatu i krajobrazów na Ziemi.
10. Podsumowanie działu					
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń potrafi:					

AUTORZY: Agnieszka Lechowicz, Maciej Lechowicz, Piotr Stankiewicz, Arkadiusz Głowacz

Dział 2. Geografia Europy					
11. Europa na mapie fizycznej	<ul style="list-style-type: none"> • podać wielkość powierzchni Europy; • wymienić i krótko opisać najważniejsze cechy środowiska przyrodniczego Europy – duże zróżnicowanie ukształtowania powierzchni, silne rozwinięcie linii brzegowej, dominację obszarów nizinnych oraz położenie na umiarkowanych szerokościach geograficznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie i nazwać główne morza i ocean otaczające Europę; • określić cechy charakterystyczne dla danego pasa rzeźby. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie i nazwać największe wyspy i półwyspy Europy; • wskazać i nazwać skrajne punkty na mapie Europy. 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować typy wybrzeży występujące w Europie i wskazać ich przykłady na mapie; • wskazać na mapie i podać nazwy obiektów geograficznych, wzdłuż których przebiega umowna granica między Europą i Azją. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie główne pasma górskie i podać ich najwyższe szczyty; • scharakteryzować środowisko geograficzne dowolnej części Europy, korzystając z mapy fizycznogeograficznej.
12. Europa na mapie politycznej	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie politycznej państwa Europy. 	<ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady państw niepodległych, terytoriów zależnych oraz państw nieuznawanych na arenie międzynarodowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • podać stolice państw Europy; • wskazać na mapie regiony geopolityczne i podać przykłady państw do nich należących. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić historyczne procesy mające wpływ na współczesny obraz polityczny Europy: wojny, kolonializm. • podać przykłady konfliktów, które doprowadziły do powstania nowych państw w Europie. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić historyczne uwarunkowania istniejącego podziału na Europę Zachodnią i Wschodnią. • ocenić trwałość granic w Europie.
13. Unia	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym 	<ul style="list-style-type: none"> • na wybranych przykładach 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać kolejne etapy

AUTORZY: Agnieszka Lechowicz, Maciej Lechowicz, Piotr Stankiewicz, Arkadiusz Głowacz

Europejska	<p>państwa należące do Unii Europejskiej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • klasyfikować wskazane zjawiska zachodzące w krajach należących do Unii Europejskiej na społeczne i gospodarcze. 	<p>polega integracja państw w ramach Unii Europejskiej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • na przykładzie Polski podać korzyści wynikające z integracji w ramach UE. 	<p>ocenić korzyści i zagrożenia wynikające ze wspólnej polityki w ramach Unii Europejskiej (np. wspólna polityka rolna, wspólna waluta).</p>	<p>społecznych i gospodarczych przemian, które nastąpiły w krajach Unii Europejskiej, będących skutkiem integracji.</p>	<p>integracji Europejskiej od Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali po Unię Europejską w obecnym kształcie.</p>
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń potrafi:				
14. Trochę geologii – Islandia	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie tematycznej płyty litosfery i ich granice; • opisać położenie Islandii na granicach płyt litosfery. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać zjawiska zachodzące wzdłuż grzbietu śródoceanicznego na oceanie Atlantyckim; • wyjaśnić znaczenie terminów: wulkanizm, trzęsienia ziemi. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić skutki, jakie dla mieszkańców Islandii wynikają z położenia na granicy płyt litosfery; • wyjaśnić znaczenie terminu gejzer; • opisać mechanizm powstawania gejzerów. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać związek między położeniem na granicy płyt litosfery a występowaniem wulkanów i trzęsień ziemi; • opisać powstawanie grzbietu śródoceanicznego i doliny ryftowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie mapy tematycznej wskazać inne miejsca w Europie położone na granicy płyt litosfery i opisać zależność między położeniem a występowaniem wulkanizmu i trzęsień ziemi.
15. Klimaty Europy	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić czynniki, które wpływają na klimat Europy; • wymienić strefy klimatyczne, 	<ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady modyfikacji klimatu strefowego przez czynniki klimatotwórcze. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie orientacyjny zasięg stref klimatycznych; • podać przykłady obszarów o klimacie astrefowym. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie Europy miejsca, w których przebieg granic stref klimatycznych został zmodyfikowany 	<ul style="list-style-type: none"> • określić na podstawie mapy klimatycznej Europy strefę klimatyczną i cechy klimatu danego kraju

AUTORZY: Agnieszka Lechowicz, Maciej Lechowicz, Piotr Stankiewicz, Arkadiusz Głowacz

	w których położona jest Europa.			przez czynniki klimatotwórcze; • wyjaśnić znaczenie czynników klimatotwórczych w tworzeniu klimatu.	Europy.
16. Ludzie w Europie	<ul style="list-style-type: none"> wymienić czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Europie; wymienić przykłady ludów zamieszkujących Europę; wyjaśnić przyczyny dużej imigracji do Europy. 	<ul style="list-style-type: none"> podać przykłady świadczące o dużym zróżnicowaniu ludów Europy; wyjaśnić przyczyny starzenia się społeczeństwa Europy. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przyczyny zróżnicowania ludów Europy; podać przykłady państw, na terenie których przebywa duża liczba imigrantów. 	<ul style="list-style-type: none"> podać przykłady państw o dużym wewnętrznym zróżnicowaniu językowym i kulturowym. opisać konsekwencje zróżnicowania demograficznego społeczeństwa Europy. 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić sytuację demograficzną Europy; podać przykłady prorodzinnych rozwiązań w krajach europejskich.
17. Londyn i Paryż – wielkie miasta Europy	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji porównać centra i przedmieścia Londynu i Paryża; przyporządkować główne funkcje do właściwych części wielkich metropolii (dzielnic centralnych i peryferyjnych). 	<ul style="list-style-type: none"> podać podstawowe cechy wielkich metropolii (np. duża liczba ludności, wysoka gęstość zaludnienia i zabudowy); wyjaśnić przyczyny szybkiego rozwoju Londynu i Paryża; podać przykłady atrakcji turystycznych Londynu i Paryża. 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie map porównać położenie i kierunki rozwoju przestrzennego Londynu i Paryża; scharakteryzować wybrane cechy demograficzne ludności Londynu i Paryża; wyjaśnić znaczenie transportu zbiorowego w funkcjonowaniu wielkich metropolii. 	<ul style="list-style-type: none"> podać przykłady cech różniących Londyn i Paryż; wymienić i ocenić pozytywne i negatywne aspekty zamieszkiwania w wielkiej metropolii. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcie rewitalizacji miast; określić przyczyny rewitalizacji miast lub ich fragmentów; na przykładzie Londynu zaprezentować pozytywne skutki rewitalizacji miast.
Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń potrafi:				

AUTORZY: Agnieszka Lechowicz, Maciej Lechowicz, Piotr Stankiewicz, Arkadiusz Głowacz

<p>18. Różne oblicza rolnictwa – Dania i Węgry</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym zajmuje się rolnictwo, wymienia produkty pochodzące z upraw roślin i chowu zwierząt; • wskazać na mapie i opisać położenie w Europie Danii i Węgier. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać warunki naturalne, od których zależy rozwój rolnictwa; • na podstawie klimatogramów porównać warunki klimatyczne w Danii i na Węgrzech. 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie map tematycznych porównać warunki naturalne panujące w Danii i na Węgrzech; • opisać rolnictwo Danii i Węgier, uwzględniając główne uprawy i chów zwierząt oraz wydajność rolnictwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać cechy rolnictwa Danii i Węgier, uwzględniając zarówno warunki naturalne, uwarunkowania pozaprzrodnicze, główne kierunki upraw i chowu oraz wydajność rolnictwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać wybrane produkty lub potrawy pochodzące z Danii i Węgier i wyjaśnić ich związek z kierunkiem rozwoju rolnictwa w danym kraju.
<p>19. Produkcja energii w Europie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić źródła energii; • wskazać przykłady państw wykorzystujących określone źródła energii. 	<ul style="list-style-type: none"> • określić odnawialność danego źródła energii; • wskazać kraje Europy zasobne w surowce energetyczne. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić i uzasadnić, które kraje mają sprzyjające warunki przyrodnicze do rozwoju różnych form energetyki odnawialnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić czy struktura produkcji energii w danym kraju jest nowoczesna i przyjazna środowisku; • wykazać związek między cechami środowiska przyrodniczego wybranego kraju Europy a wykorzystaniem różnych źródeł energii. 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić perspektywę energetyczną wybranego kraju i całej Europy.
<p>20. Francja – nowoczesna gospodarka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady nowoczesnych gałęzi przemysłu rozwiniętych we Francji; • podać przykłady nowoczesnych usług rozwiniętych we Francji. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać strukturę zatrudnienia we Francji; • podać przykłady produktów przemysłowych, które Francja eksportuje do innych krajów. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie nowoczesne technologie; • wymienić cechy nowoczesnego przemysłu na przykładzie przemysłu francuskiego; • wymienić co najmniej trzy 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić rolę nowoczesnej energetyki w rozwoju gospodarczym Francji; • ocenić rolę nowoczesnego transportu w rozwoju gospodarczym 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie wydajności pracy w nowoczesnej gospodarce; • przedstawić proces produkcji w nowoczesnych zakładach przemysłowych na

AUTORZY: Agnieszka Lechowicz, Maciej Lechowicz, Piotr Stankiewicz, Arkadiusz Głowacz

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
			cechy nowoczesnej gospodarki Francji.	Francji.	przykłady francuskich zakładów lotniczych.
	Uczeń potrafi:				
21. Europa Południowa – turystyczny raj	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie „turystyka”; • wskazać na mapie europejskie państwa leżące nad Morzem Śródziemnym; • wskazać na mapie półwyspy: Iberyjski, Apeniński i Bałkański. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać główne walory środowiska przyrodniczego basenu Morza Śródziemnego; • wyjaśnić różnice między turystką masową, kwalifikowaną i agroturystyką; • wyjaśnić różnice między turystyką krajoznawczą i wypoczynkową. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić cechy charakterystyczne rzeźby terenu i warunki klimatyczne w państwach basenu Morza Śródziemnego; • ocenić klimat śródziemnomorski, pod kątem przydatności dla turystyki. 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować problemy społeczno-gospodarcze państw basenu Morza Śródziemnego. • wymienić największe atrakcje antropogeniczne w krajach Europy Południowej i powiązać je z określonym rodzajem turystyki. 	<ul style="list-style-type: none"> • podać przykład państwa Europy Południowej, wskazując na zależność rozwoju turystyki od środowiska przyrodniczego; • wskazać i uzasadnić kierunek przyszłego rozwoju branży turystycznej w krajach Europy Południowej.
22. Podsumowanie działu					
Dział 3. Sąsiedzi Polski					

AUTORZY: Agnieszka Lechowicz, Maciej Lechowicz, Piotr Stankiewicz, Arkadiusz Głowacz

<p>23. Niemcy – przemiany przemysłu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie ilustracji opisać wygląd zakładów przemysłowych w XIX w. oraz obecnie; • podać przykłady gałęzi przemysłowych rozwijanych Nadrenii Północnej-Westfalii w XIX w. oraz obecnie. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić przyczyny restrukturyzacji przemysłu Nadrenii Północnej-Westfalii; • nazwać surowce naturalne, dzięki którym rozwinęły się pierwsze zakłady przemysłowe Nadrenii Północnej-Westfalii. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić trzy cechy niemieckiego przemysłu, dzięki którym ten sektor stał się podstawą niemieckiej gospodarki; • porównać wpływ zakładów przemysłowych na środowisko przyrodnicze Nadrenii Północnej- Westfalii dawniej i obecnie. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny zmian poziomu bezrobocia w Nadrenii Północnej-Westfalii w czasie trwania restrukturyzacji przemysłu; • wykazać związek pomiędzy unowocześnianiem przemysłu a działalnością ośrodków badawczych i uczelni wyższych. 	<ul style="list-style-type: none"> • ukazać korzyści z podjęcia prac nad odnawialnymi źródłami energii i magazynowaniem energii w ośrodkach badawczych Nadrenii Północnej-Westfalii; • prognozować dalsze kierunki rozwoju zakładów przemysłowych Nadrenii-Północnej Westfalii.
<p>24. Walory turystyczne Litwy i Białorusi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić przykłady atrakcji turystycznych Litwy i Białorusi • podać nazwy stolic Litwy i Białorusi. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać krajobrazy Litwy i Białorusi, które stanowią walory turystyczne tych krajów; • podać przykłady obiektów wpisanych na listę UNESCO znajdujących się na Litwie i Białorusi. 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi związane z polskim dziedzictwem kulturowym; • wyjaśnić znaczenie Wilna i Ostrej Bramy dla budowania i zachowania polskiego dziedzictwa kulturowego na Litwie. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy wyróżniające środowisko geograficzne Litwy i Białorusi; • zaplanować wycieczkę na Litwę i Białoruś, uwzględniając atrakcje kulturowe i przyrodnicze. 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać stopień trudności organizacji wycieczki na Litwę i na Białoruś, biorąc pod uwagę konieczność przekroczenia granicy UE; • zachęcić do odwiedzenia Litwy i Białorusi, używając merytorycznych argumentów.
<p>Temat lekcji</p>	<p style="text-align: center;">Ocena dopuszczająca Ocena dostateczna Ocena dobra Ocena bardzo dobra Ocena celująca</p> <p style="text-align: center;">Uczeń potrafi:</p>				
<p>25. Atrakcje turystyczne Czech i Słowacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisać na podstawie mapy fizycznej Europy położenie 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić potrzeby i oczekiwania turystów; • połączyć potrzeby 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotować listę atrakcji turystycznych Czech i Słowacji dla wybranych 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać przyrodnicze i kulturowe atrakcje turystyczne Czech i 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić i wskazać na mapie zabytki Czech i Słowacji wpisane na

	<p>i główne krainy geograficzne Czech i Słowacji;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym są atrakcje turystyczne; • sklasyfikować atrakcje turystyczne na przyrodnicze i kulturowe. 	<p>i oczekiwania turystów z wybranymi atrakcjami turystycznymi Czech i Słowacji.</p>	<p>grup turystów (np. młodzieży, seniorów).</p>	<p>Słowacji;</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić konieczność ochrony walorów przyrodniczych, np. poprzez wpisanie na listę światowego dziedzictwa UNESCO. 	<p>listę światowego dziedzictwa UNESCO.</p>
<p>26. Ukraina w czasach przemian</p>	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie mapy opisać położenie Ukrainy względem Polski i innych państw; • wymienić trzy trudności społeczne, gospodarcze i polityczne, z którymi Ukraina zmaga się w ostatnich latach. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić przykłady przemian politycznych i gospodarczych, jakie nastąpiły na Ukrainie po uzyskaniu niepodległości w 1991 r.; • na podstawie wykresu porównać rozwój gospodarczy Polski i Ukrainy; • podać przyczyny wyludniania się Ukrainy. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić negatywny wpływ korupcji na rozwój gospodarczy krajów na przykładzie Ukrainy; • opisać przebieg rewolucji ukraińskiej w 2013 r.; • wskazać na mapie regiony Ukrainy, w których toczą się konflikty zbrojne. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić problemy relacji Ukrainy z Rosją; • ocenić aneksję Krymu, biorąc pod uwagę jej uwarunkowania prawne i polityczne oraz wpływ na stabilność w Europie Środkowo-Wschodniej; • ukazać złożoność sytuacji społecznej na Ukrainie w kontekście jej integracji z UE lub Rosją. 	<ul style="list-style-type: none"> • zaproponować działania, których podjęcie poprawiłoby sytuację społeczną, gospodarczą i polityczną na Ukrainie; • zaprezentować własne stanowisko na temat postawy, jaką powinna obrać Polska w relacjach z Ukrainą.
<p>27. Rosja – od Bałtyku po Ocean Spokojny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać i opisać na podstawie mapy fizycznej położenie Rosji; • omówić rozmieszczenie głównych krain geograficznych Rosji; 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać na podstawie klimatogramów klimat w różnych częściach Rosji; • na podstawie mapy gospodarczej omówić 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać zróżnicowanie środowiska przyrodniczego Rosji; • scharakteryzować gospodarkę Rosji. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pozytywny i negatywny wpływ warunków naturalnych na życie mieszkańców Rosji. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić, na przykładzie Rosji, że struktura importu i eksportu może świadczyć o poziomie rozwoju gospodarczego kraju.

AUTORZY: Agnieszka Lechowicz, Maciej Lechowicz, Piotr Stankiewicz, Arkadiusz Głowacz

	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać z mapy gospodarczej nazwy głównych surowców wydobywanych w Rosji. 	<p>rozmieszczenie surowców mineralnych Rosji.</p>			
28. Wzajemne relacje Polski i jej sąsiadów	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie i nazwać państwa sąsiadujące z Polską; • podać przykłady działań realizowanych przez Polskę wspólnie z sąsiednimi krajami. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić konieczność utrzymywania dobrych stosunków z sąsiednimi krajami; • wymienić przykłady trudnych wydarzeń z przeszłości, które mają wpływ na współczesne relacje Polski z sąsiednimi krajami. 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować wzajemne relacje Polski z Rosją i Niemcami; • opisać korzyści płynące ze współpracy Polski z sąsiednimi państwami – członkami NATO i UE; • podać przykłady wpływu relacji Polski z sąsiadami na życie ucznia szkoły podstawowej w Polsce. 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować wzajemne relacje Polski z Ukrainą, Litwą, Czechami i Słowacją; • porównać relacje Polski z Niemcami i Rosją; • opisać powiązania gospodarcze Polski z wybranymi sąsiadami. 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić zmianę relacji polsko-niemieckich w okresie od drugiej wojny światowej do czasów współczesnych; • zaproponować działania mające na celu zapobieganie mowie nienawiści i eskalacji napięć w relacjach Polski z Ukrainą i Rosją.
29. Podsumowanie działu					